

Plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty na školní rok 2021/2022

Hlavní cíle plánu EVVO:

- výchova žáků k formování odpovědného jednání vůči přírodě, k pochopení koncepce trvale udržitelného rozvoje společnosti a vědomí závislosti na přírodě
- poskytování příležitostí k dosahování znalostí, hodnot, názorů a dovedností k ochraně a zlepšování životního prostředí
- posílení povědomí žáků o ekonomické, sociální a ekologické provázanosti problémů

Environmentální výchova je dlouhodobý proces a v rámci školy je zajišťována na několika úrovních:

1) Zařazování prvků environmentální výchovy do výuky jednotlivých předmětů:

1.stupeň – prvouka, přírodověda a další předměty	- probíhá napříč předměty - žáci jsou vedeni k ohleduplnosti a lásce k přírodě, k třídění odpadu, šetření papírem, vodou a energií - jsou zařazována témata o ochraně přírody a lesů, starost o zvířata v zimě apod. - po jednotlivých tématech rozpracováno v Akčním programu EVVO (viz níže)
Přírodopis	- objasňování fungování ekosystémů a zákonitostí živé přírody - probírání jednotlivých organismů v návaznosti na prostředí, ve kterém žijí, a ve vztahu k ostatním - zdůrazňování neustálé nutnosti ochrany přírody jako celku, křehkosti přírodní rovnováhy a závislosti organismů na sobě navzájem - snaha o uvědomování si vztahů mezi činností člověka a některými jevy v přírodě, pochopení souvislostí zdánlivě nesouvisejícího (globální oteplování, povodně, kácení lesů)
Zeměpis	- biomy světa - krajina a krajinná sféra - krajina přetvářená člověkem, zásahy člověka do krajiny

Výchova k občanství	- uvědomování si vlastní zodpovědnosti za stav životního i přírodního prostředí, diskuse s žáky na téma: „Co mohu udělat konkrétně já sám pro zlepšení a ochranu ŽP a přírody?" - informace o nevládních organizacích, ekologických sdruženích a jejich činnosti - témata ke třídění odpadů a šetření energií - multikulturní výchova - globální výchova
Český jazyk	- literární výchova – práce s texty o přírodě, životním prostředí - sloh – líčení, popis, vyprávění (vztah k přírodě) - práce s odbornými texty – výklad, výtah - jazykový rozbor reportáže o environmentálních tématech - vliv lidských činností na životní prostředí – termíny a slovní zásoba z ekologie, diktát - lidská díla významná pro ŽP – práce s odborným textem - četba úryvků z knih s ekologickou tematikou - básně s environmentální tematikou (recitace, vlastní tvorba)
Dějepis	- vztah člověka k přírodě – příklady z historie - objasňování problémů jednotlivých zemí v minulosti - globální problémy současnosti (videa a prezentace Černobyl, Fukušima)
Matematika	- ve všech ročnících zařazování vhodných slovních úloh s environmentální tematikou
Výtvarná výchova	- zařazování výtvarných prací s přírodovědnou tematikou, ke Dni Země - výtvarná díla na zahrádkářskou výstavu ovoce a zeleniny ve spolupráci s Českým svazem zahrádkářů v Určicích - účast na různých soutěžích s přírodovědnými tématy dle nabídky - vedení žáků k šetření materiálem a třídění odpadů - práce s přírodními materiály
Tělesná výchova	- v hodinách jsou žáci vedeni k uplatňování zdravého životního stylu (rozcvičky, pravidelný pobyt v přírodě, dodržování zásad životosprávy)

Svět práce	- třídění odpadů - vaření – složení potravin, éčka v potravinách, biopotraviny, zdravý životní styl - provoz domácnosti – šetření vodou a energií, alternativní zdroje energie - úklid domácnosti – ekologické čisticí prostředky - údržba oděvů – ekologické prací prostředky a spotřebiče šetřící vodu a energii - pěstitelské práce – pochopení zákonitostí klíčení a růstu rostlin, životních podmínek rostlin, seznámení s chorobami a škůdci rostlin, symbióza některých druhů, biozahrada
Informatika	- zpracování témat a projektů environmentální výchovy, prezentace
Hudební výchova	- zpěv lidových písní obsahově vázaných na přírodu - folkové hnutí jako prostředek při budování vztahu žáků k přírodě
Chemie	- pravidla bezpečné práce s chemikáliemi - symboly označení nebezpečných látek - globální problémy, skleníkový efekt, kyselý déšť - zásady správného chování při haváriích s únikem nebezpečných látek - chemie kolem nás (referáty a prezentace týkající se životního prostředí) – např. průmyslová hnojiva, „éčka“ v potravinách apod.
Fyzika	- alternativní zdroje energie
Cizí jazyk (anglický, německý)	- zařazení textů a videí obsahujících problematiku EVVO – např. Greta Thunberg (2.stupeň – Aj)

2) Činnost zájmových útvarů (Badatelský kroužek, Šikovné ručičky, Určické šikulky)

Badatelský kroužek

- objevování zákonitostí přírody formou přímého pozorování, pokusů a her
- utváření pozitivních postojů k přírodě aktivní formou
- prohlubování zájmu žáků o poznávání přírody
- vedení žáků k samostatnému pozorování i mimo školní práci, např. na výletech, s rodiči apod., ke schopnosti prezentovat výsledky pozorování před ostatními žáky
- vedení žáků k zájmu o přírodu v okolí jejich bydliště (místně zakotvené učení)
- vycházky do přírody s plněním pracovních listů

- zkoumání přírody s využitím lup, mikroskopů, dalekohledů

Šikovné ručičky

- sběr přírodních materiálů a jejich využití při výtvarných, pracovních a přírodovědných činnostech
- výroba a malování draka, podzimní listy (otiskování, lepení, frotáž, koláž)
- výroba adventního kalendáře a přáníček pro seniory
- výroba symbolických vánočních ozdob z přírodních a odpadových materiálů
- zakládání herbářů
- obkreslování kůry (tužka, uhl)

Určické šikulky

- příprava výživných, chutných a rozmanitých pokrmů z čerstvých sezónních surovin, bez použití průmyslových náhražek, aditiv a polotovarů
- tvorba jídelníčků podporujících zdravou, vyváženou a udržitelnou výživu (vyšší zastoupení zeleniny a menší množství masa)
- diskuse o zdravé výživě (potravní pyramida, výživový talíř....)
- motivace žáků k automatickému přijetí zásad zdravé výživy a jejich přirozené implementaci do životního stylu

3) Využití programů středisek ekologické výchovy dle aktuální nabídky

Dle možností je využívána nabídka ČSOP Ekocentra IRIS v Prostějově, SEV Sluňákov a dalších organizací zajišťujících environmentální výchovu, jako např. Lesy ČR, Pevnost poznání Olomouc a další dle aktuální nabídky.

- škola v přírodě – pobytový program na Sluňákově (3.třída)
- SEIFEROS – letové ukázky dravců a sov
- ekologické výukové programy Ekocentrum IRIS (viz níže)

4) Ekologizace provozu školy:

- třídění odpadů – žáci jsou nadále vedeni k třídění papíru, plastů, žárovek, baterií, elektrozařízení a PET víček
- sběr starého papíru probíhá dvakrát ročně – přistavení kontejneru na školním dvoře
- šetření energií a vodou
- formování odpovědnosti za stav nejbližšího okolí (péče o areál školy)
- péče o květiny ve škole – formování estetického citění a pochopení významu zeleně v našem okolí, vštípení základních zásad péče o pokojové a venkovní rostliny

5) Zapojení se do projektů týkajících se environmentální výchovy

- M.R.K.E.V. (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy)
- projekt Ovoce a zelenina do škol (1. i 2. stupeň)
- projekt Mléko do škol (1. i 2. stupeň)
- spolupráce s jinými školami nebo ekologickými organizacemi
- projekt Recyklohraní (1. i 2. stupeň)
- projekt V rytmu zdraví (5.ročník)

6) Vlastní projekty týkající se EVVO

- projektové vyučování Jablíčkový den (1. – 3. ročník)
- projektové vyučování Jablko stokrát jinak (5. ročník)
- projektová výuka Lidské tělo a zdraví (6. – 9. ročník)
- projektový den Voda (6. – 9. ročník)
- projekt Týden zdravé výživy (2. stupeň)
- celoškolní tematický den ke Dni Země (1. i 2. stupeň)
- celoroční projekt Učíme se venku (1. i 2. stupeň)
- zařazení badatelských dnů v zeměpise a ve fyzice
- badatelsky orientovaná výuka v přírodovědných předmětech

7) Účast na vzdělávacích akcích dalších institucí

- např. CHKO, ZOO, muzea, hvězdárna v Prostějově, VIDA centrum Brno nebo Pevnost poznání, Zdravá 5, Lesy ČR (lesní pedagogika), EKOKOM apod.
- jednotlivé akce a termíny budou upřesněny dle aktuální nabídky

8) DVPP:

- Učíme se venku
- Bylinky a rostlinky pro družiny (Ekocentrum IRIS Prostějov)

- Konference environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty 2021
- Svět očima mravence
- Jak chutnají brouci

AKČNÍ PROGRAM EVVO na školní rok 2021/2022

Tematická zaměření	Metody, postupy a formy realizace	Výstupy	Odpovědnosti
Péče o zeleň ve škole a okolí	Úprava zelených ploch v areálu školy a jejího okolí Zřizování koutků přírody ve třídách Zlepšování prostředí třídy a školy – péče o pokojové rostliny a jejich ochrana, péče o vyvýšené záhony v areálu školy Úklid okolí školy Zahrada pro všechny (venkovní učebna s tabulí, květnatá louka...) a její využívání ve výuce Učíme se venku Lesní pedagogika (1. – 6.třída)	– žák třídí odpad do barevných kontejnerů umístěných v budovách školy i v obci – žák se seznámí s aktuální problematikou stavu životního prostředí	učitelé PČ, Mgr. Květoslava Straková TU 1. stupně všichni učitelé školník všichni učitelé všichni učitelé koordinátor EVVO
Odpady	Zhotovení výrobků z odpadových materiálů Odpadky kolem nás – projektový den (ŠD) Třídění odpadů Sběr baterií, žárovek, tonerů a elektrozařízení – Školní recyklační program – RECYKLOHRANÍ Sledování nebezpečných odpadů Sběr papíru (2x ročně) Sběr PET víček Učíme se venku Lesní pedagogika (1. – 6.třída) Exkurze –ČOV a sběrný dvůr v Určicích	– žák se aktivně zapojí do ochrany přírody a životního prostředí – žák pochopí celistvost, provázanost a zákonitost vztahů	učitelé PČ, Mgr. Květoslava Straková všichni učitelé, školník koordinátor EVVO, školník Mgr. Lenka Dostálová, koordinátor EVVO, školník všichni učitelé koordinátor EVVO všichni učitelé, koordinátor EVVO

Základní škola a Mateřská škola Určice, příspěvková organizace
Určice 400, 798 04, e-mail: skola@zsmsurcice.cz, www.zsmsurcice.cz

Doprava a životní prostředí	Dopravní hřiště – získávání praktických a teoretických znalostí silničního provozu a dovedností bezpečného chování na veřejných komunikacích (4. ročník + ŠD); dopravní soutěž Bezpečná cesta do školy – projektový den (ŠD) Den bez emisí – projektový den (1. – 9.třída) Vliv dopravy na životní prostředí vesnice – sledování cest, silnic a dopravní zatíženosti v obci Zlepšování prostředí třídy a školy Úklid okolí školy v blízkosti veřejných komunikací s důrazem na bezpečnost žáků (Uklidíme svět, uklidíme Česko) Učíme se venku	člověka a životního prostředí – žák přemýšlí a komunikuje o problematice životního prostředí, vyjadřuje a racionálně	Mgr. Eva Kuklínková + Mgr. Květoslava Straková; Mgr. Tomáš Milar všichni učitelé, koordinátor EVVO učitelé 1. stupně učitelé PČ, všichni učitelé všichni učitelé
---	--	---	--

Mezilidské vztahy	Mezinárodní den úsměvu (školní parlament) Mikulášská nadílka (KPŠ + žáci 9. ročníku) Lidové zvyky a tradice, slavnostní rozsvícení vánočního stromu Výroba vánočních ozdob a přání, besídka, nadílky Návštěva výstavy tradičních vánočních ozdob na Obecním úřadě v Určicích a v zámku Náměšť na Hané, návštěva kostela sv. Jana Křtitele v Určicích (1. stupeň) Velikonoční jarmark v Prostějově (ŠD) Vystoupení žáků v Domově pro seniory, Vítání občánků, Den matek (žáci 1. stupně, pěvecký sbor) Školní parlament (volby, vzájemná komunikace mezi vedením školy a členy parlamentu) Škola v přírodě – Sluňákov Horka nad Moravou (žáci 3.ročníku) Ekopolis – využití stolní hry ve výuce (2.stupeň) Učíme se venku Lesní pedagogika (1. – 6.třída)	zdůvodňuje své názory a stanoviska – žák objektivně hodnotí různé postoje k postavení člověka – k přírodě a závažnosti chování člověka vůči přírodě – žák je připraven na odpovědné a šetrné nakládání s přírodními zdroji a odpady – žák se snaží minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí – žák porozumí propojení zákonitostí přírody s hledisky sociálními, vědeckotechnickými, ekonomickými, politickými, estetickými a občanskými (časově i prostorově)	Mgr. Lenka Literová Mgr. Marcela Melková, Mgr. Květoslava Straková učitelé PČ, VV TU 1. a 2. stupně, Mgr. Lenka Literová učitelé 1. stupně, Mgr. Květoslava Straková Mgr. Květoslava Straková, TU 1. stupně, Mgr. Lenka Literová Mgr. Lenka Literová Mgr. Martina Bradová Mgr. Veronika Ratiborská všichni učitelé koordinátor EVVO
Ovzduší Energie	Úspora energie Ekologický výukový program pro 1. stupeň podle výběru TU jednotlivých tříd – hodinový výukový program s ekologickou tematikou pořádaný ČSOP – IRIS (1x ročně) Sledování zdrojů znečišťování ovzduší Den bez emisí – projektový den (1. – 9.třída) Správné větrání Pravidelné zhášení Ekopolis – využití stolní hry ve výuce (2.stupeň) Učíme se venku	– žák porozumí propojení zákonitostí přírody s hledisky sociálními, vědeckotechnickými, ekonomickými, politickými, estetickými a občanskými (časově i prostorově)	školník, všichni zaměstnanci učitelé 1. stupně, koordinátor EVVO všichni učitelé, koordinátor EVVO všichni učitelé všichni učitelé Mgr. Veronika Ratiborská

Základní škola a Mateřská škola Určice, příspěvková organizace
Určice 400, 798 04, e-mail: skola@zsmsurcice.cz, www.zsmsurcice.cz

	Lesní pedagogika (1. – 6.třída)		všichni učitelé koordinátor EVVO
Zdravý životní styl	Prevence návykových látek (drogy, alkohol, kouření) – formou přednášek; realizací zájmové činnosti a různých projektů; ve výuce Zdravé stravování – Týden zdravé výživy (upravený jídelníček pro všechny strávníky; 2.stupeň – beseda s vedoucí stravovny, projektová výuka) Zvyšování tělesné zdatnosti = prevence úrazů, relaxace Zahrádkářská výstava ovoce a zeleniny ve spolupráci s Českým svazem zahrádkářů v Určicích Plavecký výcvik (žáci 2., 3. a 4.ročníku) Mezinárodní den dětí Projekt Ovoce a zelenina do škol – 1. a 2. stupeň Projekt Mléko do škol – 1. a 2. stupeň Zdravá 5 – vzdělávací program zaměřený na zdravý životní styl v oblasti zdravého stravování V rytmu zdraví Učíme se venku	– žák zná a váží si přírodních a kulturních hodnot ve svém okolí – žák vyhledává a klasifikuje příčiny a předvídá možné následky poškození životního prostředí – žák má úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk – žák je vnímavý a citlivý k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví – žák je aktivní, tvořivý, tolerantní, vstřícný a ohleduplný k životnímu prostředí	školní metodik prevence vedoucí stravovny, Mgr. Veronika Ratiborská, koordinátor EVVO výchovná poradkyně Mgr. Jakub Haas TU 1. stupně Mgr. Marcela Melková školník koordinátor EVVO, Mgr. Iveta Baštrnáková Mgr. Petra Milarová, Mgr. Lenka Dostálová všichni učitelé
Voda	Sledování spotřeby vody v domácnosti, anketa Sledování ekosystému rybníka a potoka – vycházka k rybníku, a k potoku v Dětkovicích nebo v Určicích Škola v přírodě – Sluňákov, Horka nad Moravou (žáci 3.ročníku) Učíme se venku Lesní pedagogika (1. – 6.třída)		učitelé 1. stupně Mgr. Květoslava Straková koordinátor EVVO Mgr. Martina Bradová všichni učitelé koordinátor EVVO
Ochrana přírody	Den Země Uklidíme svět, uklidíme Česko Den bez emisí – projektový den (1. – 9.třída) ČSOP – IRIS – zajištění EVP pro 1. stupeň Třídění odpadů		koordinátor EVVO všichni učitelé, koordinátor EVVO všichni učitelé, koordinátor EVVO školník

Základní škola a Mateřská škola Určice, příspěvková organizace
Určice 400, 798 04, e-mail: skola@zsmsurcice.cz, www.zsmsurcice.cz

	Sběr baterií, žárovek a elektrozařízení – školní recyklační program – RECYKLOHRANÍ Přírodovědná soutěž – Mladý zahrádkář, Zlatý list Přírodovědné vycházky – pobytová znamení zvířat, krmení zvířat v zimě, vánoční stromeček pro zvířátka Činnost Badatelského kroužku (3. + 4.třída) Škola v přírodě – Sluňákov Horka nad Moravou (žáci 3.ročníku) Ekopolis – využití stolní hry ve výuce (2.stupeň) Učíme se venku Lesní pedagogika (1. – 6.třída)		učitelé PŘ (1. a 2. stupeň) Mgr. Květoslava Straková Mgr. Veronika Ratiborská Mgr. Martina Bradová Mgr. Veronika Ratiborská všichni učitelé koordinátor EVVO
Naše krajina	Poznávání krás ČR a okresu Prostějov Školní výlety Poznávání krás ČR a okresu Prostějov – Geologická procházka městem Prostějovem včetně jeho historie (projekt Poznávání místní krajiny) – 9. ročník Vlastivědné a zeměpisné vycházky Poznávat zajímavosti našeho regionu a budovat pozitivní vztah k přírodě Škola v přírodě – Sluňákov Horka nad Moravou (žáci 3.ročníku) Učíme se venku Lesní pedagogika (1. – 6.třída)		TU 1. a 2. stupně učitelé VL + Mgr. Tomáš Milar + Mgr. Veronika Ratiborská všichni učitelé Mgr. Martina Bradová všichni učitelé koordinátor EVVO
Naše vesnice	Poznávání obce – vytvoření plánu obce, návštěva Obecního úřadu v Určicích Rodiče a učitelé dětem – soutěže k Mezinárodnímu dni dětí Zlepšování prostředí okolí školy Úklid okolí školy Den bez emisí – projektový den (1. – 9.třída) Exkurze – Hospodářské družstvo Určice, ČOV, sběrný dvůr Učíme se venku		učitelé 1. stupně Mgr. Marcela Melková učitelé PČ, školník všichni učitelé, koordinátor EVVO všichni učitelé, koordinátor EVVO všichni učitelé

PŘEHLED EKOLOGICKÝCH VÝUKOVÝCH PROGRAMŮ NA ŠKOLNÍ ROK 2021/2022
EKOCENTRUM IRIS

Bylinky a koření (1.-5. třída)	Program probíhá v Ekocentru Iris, 90 minut, 45 Kč/žák	3.třída; 26 žáků	24.3. 10.30 – 12.00
Dobrou noc ježku (1.-5. třída)	Program probíhá ve škole mimo město Prostějov, 90 minut, 65 Kč/žák	2.třída, 27 žáků	30.11. 8.00 – 9.40
Ferda Mravenec (1.-2. třída)	Program probíhá ve škole mimo město Prostějov, 90 minut, 65 Kč/žák	1.A, 17 žáků	20.1. 8.00 – 9.40
Ferda Mravenec (1.-2. třída)	Program probíhá ve škole mimo město Prostějov, 90 minut, 65 Kč/žák	1.B; 17 žáků	20.1. 10.00 – 11.35
Ostrov odpadů (5. třída)	Program probíhá ve škole mimo město Prostějov, 90 minut, 65 Kč/žák	5.A; 15 žáků	7.2. 8.00 – 9.40
Ostrov odpadů (5. třída)	Program probíhá ve škole mimo město Prostějov, 90 minut, 65 Kč/žák	5.B; 16 žáků	7.2. 10.00 – 11.35
Svět odpadů a výroba ručního papíru (1.- 4. třída)	Program probíhá v Ekocentru Iris, 90 minut, 45 Kč/žák	4.třída; 24 žáků	19.1. 8.30 – 10.00
Terénní exkurze – Naučná stezka Velký Kosíř (1.-9. třída)	Terénní exkurze z Čelechovic na Hané do Čech pod Kosířem, délka trasy 8 km, 4-5 hodin, 110 Kč/žák	6.A; 22 žáků 6.B; 22 žáků	16.6. 8.30 – 13.30

Veškeré aktivity budou podřízeny momentální epidemiologické situaci.